	Dokument Titel	Databaskod	Datum	Sida
	LEINY SLÄKTUTREDNING	---	2022-09-05	1 (12)
	Dokument ID	Familjenummer	Författare	Rev / Ver
	HittaHusGårdar.docx	---	Leif Nyström	1/0

Orsak: *Hitta hus och gårdar från mitten av 1600-talet fram till idag i **Skåne**.*

Anpassad för landsbygden men vissa delar kan också användas för städer. Samtidigt går det såklart att ta reda på vem ägarna/brukarna var men även andra personer i hushållet samt annat om respektive gård.

Alla hus och gårdar blev numrerade i slutet av 1600-talet.

Före 1658-02-26 tillhörde Skåne Danmark.

Hur: Nästa sida innehåller ett blockschema på hur man kan leta efter en släktings hus eller gård. Det är samma tillvägagångssätt om man bara letar efter en *icke* släktings hus men man bör nog ta reda på ägarna och följa dessa fram till idag. Som släktforskare har man ju fått reda på var släktingarna bor och har säkert följt deras boende med flyttningar till/från olika församlingar. Några har säkert också en släktgård som funnits i samma område från den tid då Skåne blev svenskt. Beroende på hur långt man kommit i sin släktforskning går det att starta var man vill i Blockschemat.

Före numreringen av hus och gårdar, omkring 1690 eller något tidigare, blir det svårt att hitta rätt om gården inte hade ett namn vilket förr var rätt vanligt.

Numreringen ändrades inte fram till Enskiftet/Laga skiftet. Nya husnummer lades till efter det sista husnumret.

Vid Enskiftet/Laga skiftet blir normalt vissa gårdar "utflyttningsskyldiga" till sina nya ägor. Har sett i 3 församlingar att efter skiftet har ett par gårdar fått nya nummer och att det gamla numret fortfarande blir kvar. Vet inte hur normalt detta är. Dessutom blir senare kartor inte uppdaterade som tex Häradsökonomiska kartan (är så för Öved).

Vid Enskiftet/Laga skiftet ges hus och gårdar också ett fastighetsnummer tex om det i Husförhörböckernas Nr 6 finns 3 gårdsägare/brukare får dessa nummer 6:1, 6:2, 6:3. Har även sett att de numreras 6:2, 6:3, 6:4 där 6:1 utelämnas.

Det är sällan att dessa fastighetsnummer finns inskrivna i husförhörböckerna där står bara 6.

För att hitta ägaren/köparen av Huset/gården kunde man tidigare hemifrån enkelt läsa 'Fastighetsböckerna' omfattande åren ca 1933 - ca 1995.

Efter det att GDPR, 'Den allmänna dataskyddsförordningen' infördes i maj 2018 är inte 'Fastighetsböckerna' åtkomliga hemma men finns att läsa i Lund eller att begära utdrag ifrån Härnösand via Riksarkivet.

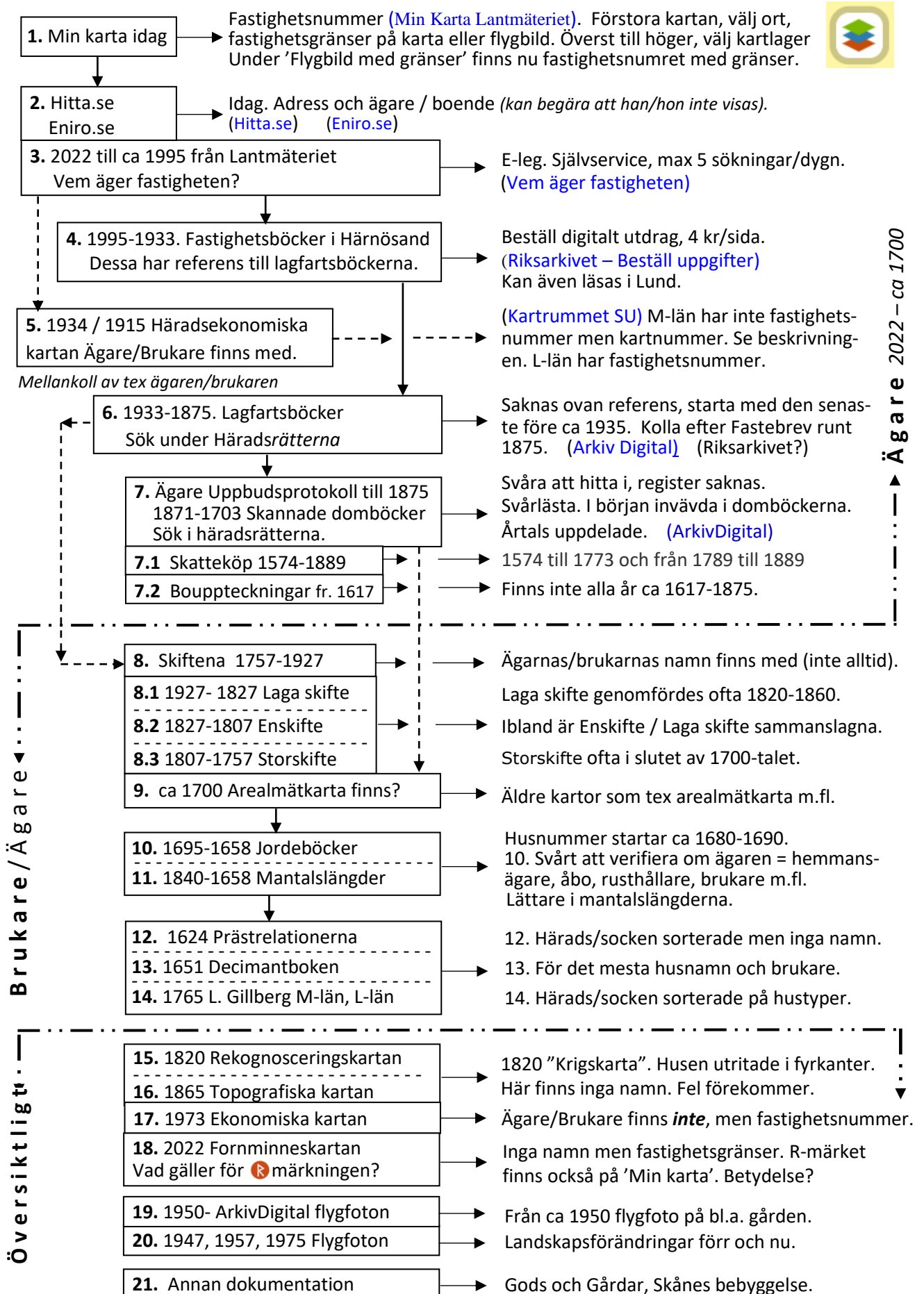
Skifteskartorna med dokumentationen där släktingar nästan alltid finns antecknade med namn är bra att kolla släktforskningen med. Annat som finns med är tex beskrivning av de utflyttningsskyldiga gårdarna ibland också alla gårdarna samt så klart gårdens ägor.

Rutnumren i blockschemat hänvisar till en beskrivning för respektive ruta.

Ibland får inte länkarna inte plats på blockschemat, se då i stället under respektive rutnummer. Länkarna ser ut så här ([Flygfoto Skåne](#)).

	Dokument Titel	Databaskod	Datum	Sida
	LEINY SLÄKTUTREDNING	---	2022-09-05	2 (12)
	Dokument ID	Familjenummer	Författare	Rev / Ver
	HittaHusGårdar.docx	---	Leif Nyström	1/0

Blockschema - ett sätt att hitta Hus och gårdar samt deras ägare eller brukare (Länkarna är klickbara). Numreringen hänvisar till en beskrivning efter blockschemat.

	Dokument Titel	Databaskod	Datum	Sida
	LEINY SLÄKTUTREDNING	---	2022-09-05	3 (12)
	Dokument ID	Familjenummer	Författare	Rev / Ver
	HittaHusGårdar.docx	---	Leif Nyström	1/0

1. Min karta från Lantmäteriet (fastighetsnummer och plats)

I Min karta kan du titta på detaljerade kartor och flygbilder över hela landet och söka på platser, adresser och fastigheter. Det går att spara eller skriva ut en PDF i valfri skala.

Klicka på symbolen längst upp till höger och välj 'Fastighetskarta'.

Klicka på Skåne och sök upp huset/gården, klicka på detta för att erhålla fastighetsbeteckningen, koordinater och höjd över havet.

Prova att välja olika kartlager Numret som står på huset/gården är en del av adressen som enklast hämtas under punkt 2. ([Min karta](#))

2. Kartor för adresser och boende ([hitta.se](#), [eniro.se](#) m.fl.)

Karta: ([Hitta.se](#)) Klicka fram huset/gården, klicka på adressnumret så syns adressen på kartan. Längst ner till höger så klicka på 'Mer om' och klicka sedan på 'Personer på adressen' alternativt på företag. Finns det inte personer på alla adresser har de begärt att bli borttagna från visningen.

Karta: ([Eniro.se](#)) Klicka fram huset/gården, klicka på adressnumret inte fyrkanten så kommer hela adressen upp samt i de flesta även de som bor där.

Saknas personnamnen så kopiera adressen och lägg in den på ([ratsit.se](#)).

3. Vem äger fastigheten ca 1995-2022

Det är inte säkert att det är samma person som bor i / äger huset.

Lantmäteriet: ([Vem äger fastigheten?](#)) Kan du som är privatperson och har giltig e-legitimation få information om vem som äger en fastighet. Du söker på en fastighetsbeteckning och får tillbaka uppgift om vem som äger fastigheten och eventuell tomträttsinnehavare.

 Logga in i e-tjänst

Skriv in fastighetsnumret (all text) som fanns på min karta ovan.

4. Fastighetsböcker 1933 till ca 1995 (lagfarter).

Pga GDPR som är en EU-lagstiftning med obligatoriska regler för hur personuppgifter som direkt eller indirekt kan identifiera en levande person skall hanteras. Därför har Riksarkivets Digitaliserade fastighetsböcker för åren 1933-1985 avpublicerats.

Fastighetsböckerna finns i Härnösands landsarkiv och det går att beställas utdrag därifrån via Riksarkivet under Fastigheter, Ägarhistorik. ([Ägarhistorik](#))

De kan även läsa på Arkivcentrum syd i Lund.

Om huset är byggt före ca 1935 ges en referens till Lagfartsböckerna som för Färs beskrivs tex så här: (XI:102:77). XI = Färs Lagfartsbok 11. 102 = sidnumret, 77 = radnummer i västra kolumnen.

5. Häradsekonomiska kartan Skåne 1910-1934

Kan ge en extra kontroll av brukaren / ägaren då deras namn finns med i beskrivningen till kartan. Beskrivningen med kartor kan köpas länsvis från DIS alternativt läsas på Arkivcentrum syd i Lund. (Vet inte om de är skannade tex på ArkivDigital).

Uppmätta kartor: Malmöhus län 1910-1915, Kristianstads län 1926-1934.

Baseras på laga skifteskartorna där beskrivningen innehåller namnet på ägarna/brukarna av jordbruksfastigheten och andra hus på samma fastighet

Notera att numret med stora siffror för M-län INTE är husnumret utan ett referensnummer till en medföljande dokumentation där ägarnas men också arrendatorernas namn finns.

För L-län anges endast Fastighetsnummer.

Små siffror som finns på vissa kartor refererar till jordbruksnumret.

LEINY	Dokument Titel	Databaskod	Datum	Sida
	LEINY SLÄKTUTREDNING	---	2022-09-05	4 (12)
	Dokument ID	Familjenummer	Författare	Rev / Ver
	HittaHusGårdar.docx	---	Leif Nyström	1/0

6. Fastighetsägare i Lagfartsböcker 1933-1875

För att hitta gården i Lagfartsböcker och Fastighetsböcker kan man utgå från dagens fastighetsbeteckning. Denna hämtas, t.ex. 11:25, från Fastighetsböckerna. Böckerna ger uppgifter om avstyckningar och ägarna genom arvsskiten, testamentsarv och det mest förekommande, försäljningar. Om huset är byggt före ca 1935 ges en referens till Lagfartsböckerna som för Färs beskrivs så här: (XI:102:77). Referensen är då Lagfartsbok 11 sidan 102 och radnumret 77.

6.1 Lagfartsböckernas utseende

På vänstra sidan finns kolumnerna: (1) Radnummer, (2) Hemmanstal eller annan beteckning, (3) Köparens namn, (4) Säljarens namn vars kolumn även innehåller en mycket viktig nummerkolumn till höger.

1	2	3	4
Ordningsnum- mer för inkräft- ningens num.	Hemmanstal eller annan beteckning å fastighet, hvarå lagfart söktes.	Sökandes namn; hans fängeshandling till be- skaffenhet och utgifningsdag.	Fängesmans namn; hans lagfarts ordningsnummer i detta upplägg eller hans åtkomsthandling till beskaffenhet och utgifningsdag.
61	1/8380-hav avs. 1/8 mte	Johan Nilsson och L. H. Kuna Nilsson	Olof Palmqvist och Christian Palmqvist 52

På höger sida, (5) Datum när lagfart söktes, (6) § i protokollet, (7) Anmärkningar som ofta har intressant information om försäljningar med referenser.

5	6	7
Dag då lagfart blifvit sökt; § i protokollet.	Dag då lagfart beviljats; § i protokollet.	Anmärkingar.
1924 Jan 17	7 Mars	Ny ägar: n. 76

I vänstra, 1-4, sidans högra nummerkolumn finns ett nummer, t.ex. 52, som då är referens till ett tidigare radnummer 52 och som där visar föregående köpare och säljare. Längst till höger på denna rad finns en referens 38, leta upp denna som radnummer längst till vänster. Så här kan man fortsätta bakåt i tiden genom att med lite tur hitta information ända ner 1878 och med Fastebrev till efter Laga skiftes tiden.

Finns inget nummer i kolumnen längst till höger så är angivna uppgifter första lagfarten dvs. marken är nyförvärvad eller huset/gården nybyggd. Man finner ibland "Fastebrev" (idag lagfartsbevis) i säljkolumnen som köparen av gården kan begära efter ett år, då säljarens nära släkts förköpsrätt upphör. Slakten kunde då få köpa gården för samma pris som den såldes för. Först när köparen fått fastebrevet var han säker på ingen kunde göra anspråk på gården.

Färs register till lagfartsboken, här måste man söka på bynamnet tex Alestad inte församlingen. ([ArkivDigital: Färs häradsrätt \(L, M\) CIIIba:1 Bild 1570](#))

Lagfartsböckerna finns även skannade på Riksarkivet men inte ännu för Skåne. ([Specialsök - Riksarkivet - Sök i arkiven](#))

Härifrån kan man gå direkt till skiftena där normalt både ägare och brukare anges.

7. Fastighetsägare i domböcker 1734- 1875 (uppbud)

Regler för hur fastighetsförsäljningar skulle gå till infördes 1734. Fastigheten skulle uppbudas eller kungöras på tre lagtima ting innan köpet gick igenom. Det fordrades att ett laga köpebrev fanns som eventuellt kan finnas avskrivet i domboken.

Köp och försäljning av fast egendom redovisades kronologiskt dvs man måste veta ungefär när köpet genomfördes för att underlätta sökningen.

	Dokument Titel	Databaskod	Datum	Sida
	LEINY SLÄKTUTREDNING	---	2022-09-05	5 (12)
	Dokument ID	Familjenummer	Författare	Rev / Ver
	HittaHusGårdar.docx	---	Leif Nyström	1/0

I början var det nog så att uppbuden blandades med övriga ärenden i domboken. Uppgifter som ingick var köparens och säljarens namn, egendomens namn och omfattning samt köpesumman.

Efter tredje uppbudet (tinget) utfärdades efter ett år ett 'Fastebrev'

1800 ändrades detta till att 'Fastebrevet' utfärdades direkt efter första uppbudet.

1806 bestämdes att säljaren skulle bevisa sitt ägande genom tex ett gåvobrev, köpebrev eller ett testamente.

Sök under resp. häradsrätt ([ArkivDigital](#))

7.1 Skatteköp 1574 till 1773 och från 1789 till 1889

Kronohemman. Åbon (arrendatorn) kunde genom köp bli ägare till jorden där gården låg. Finns även noterat att Skattehemman är självägande bönder som köpt jorden med gården av kronan och betalar sedan skatt till kronan i stället för arrende.

Säljaren var vanligen kronan där betalningen av arrendet övergick till skattebetalning till kronan. Köpeskillingen verkar ha varit 6 gånger skatten, ibland upp till 10 gånger.

Det fanns ett antal regler som omfattade skatteköpen. Här nämns ett par.

Enligt en kunglig förordning 1723-09-19 reglerades skatteköpen. Även tidigare fanns skatteköp vilka förbjöds 1639 men 1701 tillät Karl XII åter skatteköp för Åbor och rusthållare.

Frälsehemman (Adelns, godsens hemman). Från 1789 blev det tillåter för bönderna att också köpa frälsejord, frälsehemman.

Från 1848 måste före köpet en 'Skattejordsvärdering', syn av fastigheten göras.

Denna innehöll bl.a. vilka byggnader som fanns och deras skick, jordens beskaffenhet mm.

Skatteköp finns på Landskontoren men för Skåne är de inte skannade.

Tidiga köp av kronohemman kan hittas i Jordeböckerna, här ett exempel:

(([ArkivDigital: Malmöhus läns landskontor \(del 2\) \(M\) GIIa:3 1730-1730 Bild 10200 / Sida 983](#)))

Dvs de i Jordeboken under rubriken Skattehemman är köpta Kronohemman.

7.2. Bouppteckningar ca 1600-1875

Bouppteckningar har upprättats sedan början av 1600-talet och är ett dödsbos tillgångar och skulder. Finns det en fastighet ägd eller delägd av dödsboet finns den med i förteckningen. Det finns ett sökbart register på Arkivdigital (abonnemang erfordras). ([Bouppteckningsregister](#)). Sök på tex 'Bynamn förnamn'. OBS att namnen inte är helt normerade, man skiljer bl.a. på C och K men även på E och Ä.

Alla bouppteckningar finns inte med.

8. Skifteskartorna 1757-1927

a. *Laga skifte:* 1827-1927, de allra flesta mellan 1827-1860.

b. *Enskifte:* 1803- 1827, ibland samordnades enskiftet med Laga skiftet.

c. *Storskifte:* 1757-1827, normalt sista halvan av 1700-talet.

Om du släktforskar kan denna kollas med brukar/ägarnamnen i skifteskartorna.

Efter Enskifte eller Laga skifte får de nya ägorna ett rött R.N:r. på kartan.

Var de gårdar som fick utflyttningskyldighet placerades, visas först på en senare karta. Man hade normalt 5 år på sig att flytta gården.

Alla kartorna har en skala i alnar. En aln mellan ca 1750-1889 var 0,5938 m sedan gick Sverige över till metersystemet. Finns hos Lantmäteriet ([Skifteskartor](#))

Sökning efter kartorna med dokumentation visas här bara med Lantmäteriets nya Sök-tjänst. Det går dock fortfarande att använda den gamla Sök-tjänsten.

	Dokument Titel	Databaskod	Datum	Sida
	LEINY SLÄKTUTREDNING	---	2022-09-05	6 (12)
	Dokument ID	Familjenummer	Författare	Rev / Ver
	HittaHusGårdar.docx	---	Leif Nyström	1/0

Sökning som ger alla detaljkartor över sökt församling.

Välj: Socken/arkivserie Kommun

Beskrivningen på objekten är inte sådan att det går att se vilken del av församlingen som avses. Det finns möjlighet att filtrera sökningen på olika sätt eller att läsa det kronologiska registret som är det första dokumentet.

I det här fallet är det skifteskartor med dokumentation som efterfrågas så ange skifte.

Filtrera på beskrivning och beteckning
Skriv ord eller ortnamn. Till exempel: Laga skifte, avsöndring eller Gävle

Nu fås alla skiften men man måste läsa det kronologiska registret för att hitta efterfrågad karta/dokument.

Alternativt sök på bynamnet i stället.

Från ca 1750 till ca 1860 finns de mycket detaljrika skifteskartorna, som visar husen/gårdarnas utseende och läge för varje enskild by i en församling. Dessutom vem som bodde på respektive gård samt hur marken blev fördelad mellan jordägarna baserad på tidigare ägande dvs jordens beskaffenhet.

Vid den här tiden fanns det "Skattegård", som ägs av bonden, "Kronogård", som ägs av staten (kronan), "Frälsegård", som ägs av "Säterier" (adels gods). Frälsegården var antingen insockne eller utsockne beroende på om godset låg i hemmaförsamlingen eller inte.

En del kronohus blev Beneficie hemman, skänkta av kronan, som var till underhåll åt fattiga, soldater/officerare som tex utmärkt sig krig, men de fick betala skatt till kronan.

Alla tre gårdsbenämningar kan ha blivit indelade i rusthåll som fanns ca 1692 till 1900, där ägaren/brukaren blev skyldig att hålla häst med ryttare och utrustning och kronan med vapen. Rusthållare fick viss skattelindring och befriades från rotering, uttagning till soldat.

8.1 Laga skifte ersatte tidigare skiften och genomfördes mellan 1827 och 1927 och innebar att marken maximalt fick innehålla tre enheter, skiften. Några fick "utflyttningskyldighet" dvs. gården flyttades från byn till de nya ägorna, andra fick stanna kvar på sin gård på bytomten. I många byar blev endast ett fåtal gårdar kvar, några byar försvann nästan helt.

Kartan visar gårdens ägor och placering men inte för de utflyttningskyldiga eftersom man hade ca 5 år på sig att flytta gården till de nya ägorna. Det finns en omfattande handskrivna dokumentation som innehåller bl.a. fastighetsnummer, ägarnas/brukarnas namn, beskrivning av de gårdar som blev tvungna att flyttas. Ibland finns en beskrivning på alla gårdarna.

Flytten fick bönderna i byn sköta själv, man fick ett bidrag av häradet. På de gamla gårdarnas plats kunde det ibland byggas gatuhus. Fastighetsbeteckningarna (t.ex. 11:4) som anges i Laga skifte blir nästan utan undantag förändrade genom arvsskiften, avstyckningar mm (t.ex. till 11:8) och är därför svåra att hitta om man inte är ägare. De finns i lagfartsböckerna, inte alltid från 1875, och fastighetsböckerna. Ref: Se 6.1 och 7.

8.2 Enskiftet med kartor genomfördes mellan 1803 och 1827. Brukarnas mark skulle samlas i en enhet, skifte, vilket innebar att några fick lämna bytomten och flytta eller uppföra en ny gård på den tilldelade marken. Andra fick stanna kvar på sin bytomt. Enskiftet tillkom efter Rutger Mackleans radikala skifte av Svaneholm 1783-87 där gårdarna flyttades ut från byarna och placerades enskilt i landskapet så som det fortfarande ser ut i Skåne. Enskiftet innebar i regel att även utmarken ingick och fördelades mellan gårdarna. En mindre del av utmarken bevarades till allmänning. I många byar blev endast ett fåtal gårdar kvar,

	Dokument Titel	Databaskod	Datum	Sida
	LEINY SLÄKTUTREDNING	---	2022-09-05	7 (12)
	Dokument ID	Familjenummer	Författare	Rev / Ver
	HittaHusGårdar.docx	---	Leif Nyström	1/0

några byar försvann helt, gårdarna flyttades ut till de nya ägorna. Om fastighetsnummer se Laga skifte. Lite blandat om både ägarnamn och brukarens namn finns med.

8.3 Storskiftet med kartor genomfördes mellan 1757 och 1827. Åker- och ängar sammanfördes till mindre enheter. Gemensamt ägd mark delades upp mellan brukarna. Byarna blev kvar oförändrade. Storskifteskartan täcker bara inmarken, den odlingsbara marken. Utmarken, som inte finns med på kartorna användes som betesmark men var även en viktig resurs för byinvånarna. Här kunde de hämta bränsle och virke, utvinna torv men även göra tjära, träkol och andra skogsbaserade produkter. Alla som ägde eller var brukare av gården finns noterade.

9. Äldre kartor 1658-1757 som tex arealmätkarta m.fl.

Här gäller det att leta under respektive församling i Lantmäteriets historiska kartor. Med lite tur hittas gården med ägarens namn men inte så ofta med brukarens namn.

Notera att vi nu är före storskiftet så att gården kan senare ha flyttats minst en gång till nya ägor efter Enskiftet/Laga skiftet.

10. 1658-1695 Jordeböcker

Jordeböcker fick först av alla Hus/gårdsnummer, de allra flesta före 1690.

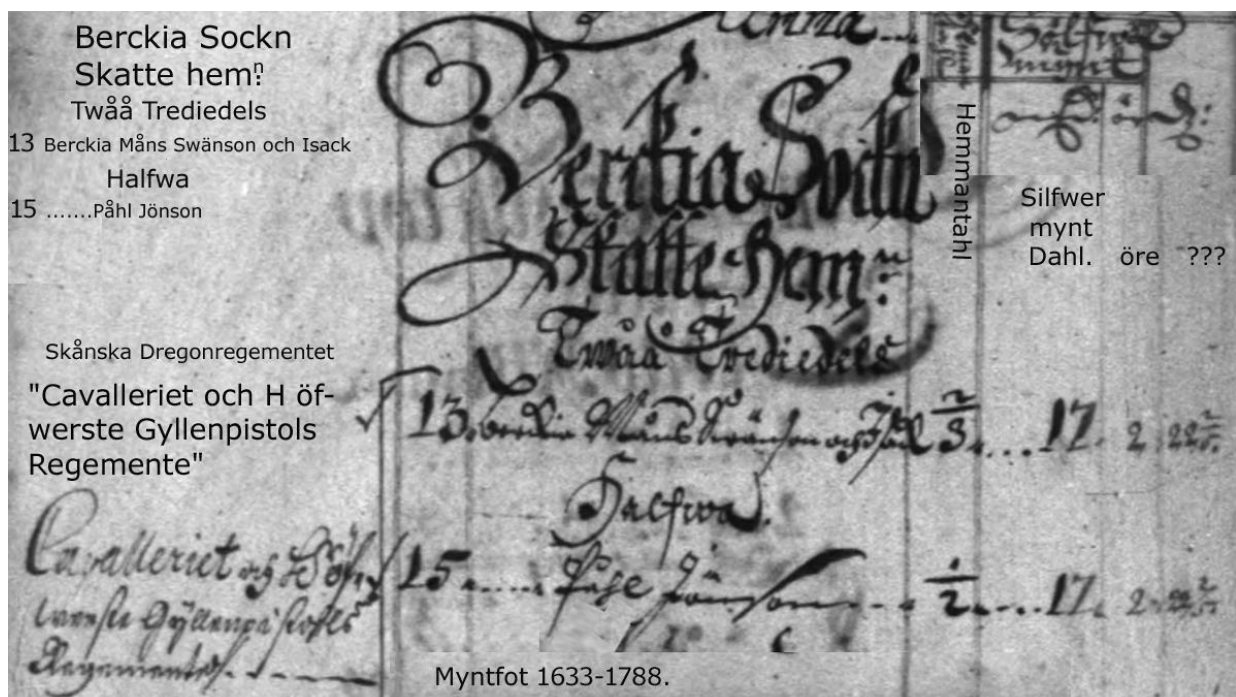
Eftersom jorden var den viktigaste inkomstkällan för staten blev det viktigt av skatteskal att hålla ordning på Jordeboken, där böndernas jord finns noterad. Jordeboken behandlar varje gårds skyldigheter ifråga om bl.a. skatt, rotering, och rusttjänst.

Inom varje fögderi (skatteindrivningsområde dvs inte häradet) var hemmanen upptagna efter jordnatur, först skatte-, sedan krono-, kyrkopräste- m.m. och sist frälsehemman. För varje gård angavs oftast brukarens namn och skatten eller räntan som många gånger betalades i natura och då i form av exempelvis säd, smör, fläsk, ägg eller dagsverken.

Både ArkivDigital och RiksArkivet har skannade jordeböcker.
 Jordeböcker M-län: AD ([Jordebok M-län](#)). RA ([Jordebok M-län](#)).
 Jordeböcker L-län: AD ([Jordebok L-län](#)). RA ([Jordebok L-län](#)).

Här ett exempel från Riksarkivet 1688 "Färs Härad Berckia" ([Björka](#)):

Skattehemman (Nr 13, 15), Kronohemman (Nr 11), Gathus (Nr 6), Kyrkohemman (nr 16, 17).
 Utsockne hemman (Nr 1, 2, 4, 7, 12, 14) Dito Gathus (Nr 3, 8, 9, 10) Anm. Hus Nr 5 saknas som är ett gatuhus som finns 1691. Utdrag från Jordeboken 1688, skattehemman.

	Dokument Titel	Databaskod	Datum	Sida
	LEINY SLÄKTUTREDNING	---	2022-09-05	8 (12)
	Dokument ID	Familjenummer	Författare	Rev / Ver
	HittaHusGårdar.docx	---	Leif Nyström	1/0

11. 1840-1658 Mantalslängder

Här går det att se på vilket Hus/Gårdsnummer som tex släktingen bodde som kontroll att man har hittat rätt hus.

Efter freden i Roskilde 1658-02-26 så infördes redan samma år mantalslängder i Skåne, Blekinge och Halland, vilket övriga Sverige haft sedan 1635 i olika former. De beslut, instruktioner och föreskrifter som fanns i Sverige, kom nu även att gälla Skåne.

Skattepliktiga var alla från 15 år tom 63 år. Från 1841 ändrades gränserna några år.

1766 blev mantalslängderna mer omfattande då alla i hushållet skulle noteras ("allt vad liv ägde") oavsett ålder eller om de var skattepliktiga eller inte.

Läs mer här: (<https://leinys.se/slakt/utredningar/mantalskane.pdf>)

Tilläggs skatter (bevillningar) beslöts av riksdagen för lyx och överflöd under olika perioder. Här kan man se vem som hade det lite bättre ställt. Några bevillningar som finns med i slutet av 1700-talet och framåt: antalet fönster, jakthundar, onyttiga hundar, olika slags vagnar, rum med sidentapeter, siden-möbler och förgyllda möbler, antal fickur av guld eller annan metall för varje person, för rättighet att spela kort, ryttare och soldathustrur som brukade sidentyger, tobaksskatt beroende på förmögenhet och spritskatten en avgift för hembränning. Alla dessa tilläggs skatter upphörde 1823.

Vem finns med före 1765?

Första namnet på raden benämndes *hushållsföreståndare*, hela hans namn finns med, men inte ofta med yrket, som t.ex. är bonde, åbo, torpare, olika hantverkare, husägare, möllare, krigsmän som ryttare, dragon, soldat m.fl. kategorier. Det är mer normalt att en soldattitel finns med.

Hustrun utan namn, noteras med enkelt h., *söner* och *döttrar*, *drängar* och *pigor* med förnamn, *inhyseboende* med mannens namn, *hustrun* som h.

Från 1766 finns alla i hushållet noterade.

Som ovan, *barn* 12-15 år med förnamn och ålder, *små barn* med antal, bor barnen kvar hemma från 15 års ålder noteras de som drängar och pigor. Alla som är 63 år och äldre finns alltid med som inhyseboende och i regel med hela namnet och ålder, både för man och *notera att även hustruns namn finns med*. Ofta finns även åldern med på drängar och pigor.

Kolla högerkolumnen, här kan finnas noteringar om de namngivna personerna.

Om ingen titel nämns på mannen går det inte att veta om han är ägare eller brukare.

12. 1624 Prästrelationerna.

För de som vill veta vad prästerna skrev om församlingen där släktingens hus/gård låg. Ibland anges hur många gårdar det fanns i byn men inga gårdsnamn eller personnamn.

"1622-08-11 utsände Kristian IV ett reskript till biskoparna i Danmark och Norge med befallning att låta prästerna i de olika stiftet avfatta antikvariska-topografiska socken-beskrivningar och sedan skicka in dessa till kansliet i Köpenhamn." Skåne tillhörde ju Danmark vid den här tiden.

Sen berodde det på vad prästerna tyckte var intressant att rapportera om. Alla byarna i församlingen finns noterade med en beskrivning, ibland väldigt kort, 1 rad eller som för tex Bjärröd i Östra Kärrstorps församling med 38 rader.

Bok: 'Prästrelationerna från Skåne och Blekinge av år 1934'. Utgivna med noter och anmärkningar av Johan Tuneld. Finns *inte* i Ystadbygdens Släkt- & Bygdeforskarförenings biblioteksregister.

	Dokument Titel	Databaskod	Datum	Sida
	LEINY SLÄKTUTREDNING	---	2022-09-05	9 (12)
	Dokument ID	Familjenummer	Författare	Rev / Ver
	HittaHusGårdar.docx	---	Leif Nyström	1/0

13. 1651 Decimantboken

För varje härad/socken redovisas namnen på byarna, gårdarna och jordägarna samt namnen på de bönder som brukade jorden. Undantag finns.

"1651 års decimantbok över det dåtida Lunds stift (Skåne, Blekinge och Bornholm) är en av de allra viktigaste skriftliga källorna till de gamla östdanska landskapens historia. Decimant betyder tiondebetalare, och decimantboken är en redovisning av alla inom stiftet som betalade det s. k. tiondet, en skatt som åvilade alla brukare av jordbruksfastigheter och i vissa fall även övriga personer."

Bok: 'Decimantboken 1651 för Skåne, Blekinge och Bornholm' utgiven av Sten Skansjö och Birgitta Tuvestand. Finns i Ystadbygdens Släkt- & Bygdeforskarförenings biblioteksregister.

14. 1765 Beskrivning M-län och 1767 L-län (Johan Lorentz Gillberg)

För varje härad/socken redovisas vilka hustyper det finns som tex gods, krono-skatte-sockne-utsockne hemman, Gatehus samt regementsbostäder som präst-trumpetare boställen, så klart prästgård och klockarbostad m.fl. Dessutom den sammanslagna mantals storleken för respektive hustyp, kanske mindre intressant. Större gårdar, säterier, adelsgods eller liknande är beskrivna med byggnadssätt, material mm, samt att ägaren är namngiven.

Bok: 'Beskrifning öfver Malmö Hus Lähn uti Hertigdömmet Skåne'. 1765 Lorentz Gillberg.

'Beskrifning öfver Christianstads Län uti Hertigdömmet Skåne'. 1767 Lorentz Gillberg.

M-län finns i Faksimileupplaga. L-län osäkert.

Finns *inte* i Ystadbygdens Släkt- & Bygdeforskarförenings biblioteksregister.

15. 1820 Rekognosceringskartan

Mycket detaljerad militär topografisk översiktskarta som tex visar gårdarna som kringbyggda gårdar eller "gatehus", svarta, en länga. Husen är inte alltid rätt placerade och det kan saknas hus. De topografiska beskrivningarna som tillhör kartan och själva kartan är gjorda av Fältmätningsbrigaden (Armén).

Bynamn och husnamn är utsatta. Hämta brukare/ägare från 1821 års Mantalslängd (Mtl).

Välj kartnummer här: ([Kartnummer](#)). Hämta kartnumret här: ([Delkartan](#)).

Beskrivningen till kartan: ([Beskrivningen](#)). Bläddra ner till Skånska Rekognosceringskartan, Välj 'Beskrivningar', välj härad, här finns beskrivningar på häradets församlingars:

- Vattendrag.
- Vägar.
- Jordmån, Skogar, Kärr, m.m.
- Sumarisk Förteckning över häradet.
- Beskrivning av varje socken inom häradet.
- Statistisk förteckning över häradet.
- Församlingarna med alla byarna uppräknade.
- Antalet 'Bebyggde gårdar' (större gårdar, gods, säterier eller liknande)
- Dito Bondgårdar.
- Dito Hus och Torp.
- Anmärkningskolumn.

16. 1864 Topografiska kartan (utgiven 1858-1922)

Beskriver landskapet med höjdförhållanden, kommunikation, bebyggelse och översiktlig markanvändning samt de hus som fanns vid kartans datering. Husen/Gårdarnas namn finns med på kartan.

Kartan har uppdaterats ett flertal gånger även in på 1900-talet. En högupplöst version kan hämtas härifrån. ([Kartrummet Stockholms Universitet](#)).

OBS. Topografiska kartan södra Sverige finns INTE tillgänglig 2022-09-10. Vet inte varför, kanske en uppdatering på gång inför höststarten.

	Dokument Titel	Databaskod	Datum	Sida
	LEINY SLÄKTUTREDNING	---	2022-09-05	10 (12)
	Dokument ID	Familjenummer	Författare	Rev / Ver
	HittaHusGårdar.docx	---	Leif Nyström	1/0

Hämta i stället från Lantmäteriet. Denna karta har lägre upplösning.

Gamla sök. ([Generalstabskartan](#))

Arkiv:*	Rikets allmänna kartverks arkiv
Kartserie:*	Generalstabskartan
Län:*	Skåne län
Blad:*	Välj blad

Nya sök. ([Generalstabskartan](#))

☒	Vanligt förekommande kartserier
☐	Udda kartserier och atlaser över städer
Geografiskt område	
Skåne län	
Ej digitaliserade akter från Lantmäteristyrelsens arkiv ?	
☐	Ej digitaliserade akter
<input type="button" value="Sök"/> Efter sök välj sedan Generalstabskartan inget mer.	

17. 1763 Ekonomiska kartan från Lantmäteriet (utgiven 1935-1978)

Fastighetsnummer finns utanför tätbebyggda områden.

Kartan baseras på flygfotografier. Den är en registerkarta som redovisar fastigheterna och registerbeteckningarna med stor noggrannhet. Bostadsbyggnader, tomt och trädgård samt åkermark, dikning och brukningsvägar inom odlingsområdena, visas detaljerat. Även Riksantikvarieämbetets fältinventering av fornminnen finns med. Kartan innehåller också ett stort antal ortnamn. Kartan har fyra tryckfärger; grön fotobild, gul åkeryta, all ritad kartbild och text i svart samt bruna höjdkurvor och raster för sankmarken. Sjötor avbildas med grön färg.

Finns att ladda ner från Lantmäteriet. Samma referens för båda som ovan men välj Ekonomiska kartan.

På nya sök välj Ekonomiska kartan och även 1973.

18. 2022 Fornminneskartan

Vad gäller för märkningen? Det kanske är intressant att veta om man har en fornlämning som använts före 1850.

Fornminneskartan finns hos Riksantikvarieämbetet (raa) ([Fornsök \(raa.se\)](#))

De har en lite klurig sökning.

Fyll i 'Församling', **OBS** Klicka på 'Enter' och sedan 'Sök' så visas sökt församling.

- Fornlämning
- Övrig kulturhistorisk lämning & Möjlig fornlämning

Kulturmiljölagen (KML)

2 Kap. 1 § Genom kulturmiljölagen anger samhället grundläggande bestämmelser till skydd för viktiga delar av kulturarvet. Lagen innehåller bland annat bestämmelser för skydd av värdefulla byggnader liksom fornlämningar, fornfynd, kyrkliga kulturminnen och vissa kulturföremål.

Fornlämningar är följande lämningar efter människors verksamhet under forna tider, före 1850, som har tillkommit genom äldre tiders bruk och som är varaktigt övergivna:

1. gravar, gravbyggnader och gravfält samt kyrkogårdar och andra begravningsplatser,
2. resta stenar samt stenar och bergytter med inskrifter, symboler, märken och bilder samt andra ristningar eller målningar,
3. kors och minnesvårdar,
4. samlingsplatser för rättskipning, kult, handel och andra allmänna ändamål,
5. lämningar av bostäder, boplatser och arbetsplatser samt kulturlager som uppkommit vid bruket av sådana bostäder eller platser, liksom lämningar efter arbetsliv och näringsfång,
6. ruiner av borgar, slott, kloster, kyrkobyggnader och försvarsanläggningar samt av andra byggnader och byggnadsverk,

	Dokument Titel	Databaskod	Datum	Sida
	LEINY SLÄKTUTREDNING	---	2022-09-05	11 (12)
	Dokument ID	Familjenummer	Författare	Rev / Ver
	HittaHusGårdar.docx	---	Leif Nyström	1/0

7. färdvägar och broar, hamnanläggningar, vårdkasar, vägmärken, sjömärken och likartade anläggningar för samfärdslinjer samt gränsmärken och labyrinter, och
8. fartygslämningar.

2 Kap. 6 § Det är förbjudet att utan tillstånd enligt detta kapitel rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning.

Ansvarig är fastighetsägaren, tillstånd ger Länsstyrelse.

19. 1950- ArkivDigital flygfoton

Citat från ArkivDigital:s hemsida: "ArkivDigital har flera miljoner äldre flygbilder från hela Sverige. Bilderna är tagna från 1950-talet och framåt. Det finns flygbilder på gårdar, hus, samhällen, bensinstationer, lanthandlare, fabriker och stadsvyer med mera."

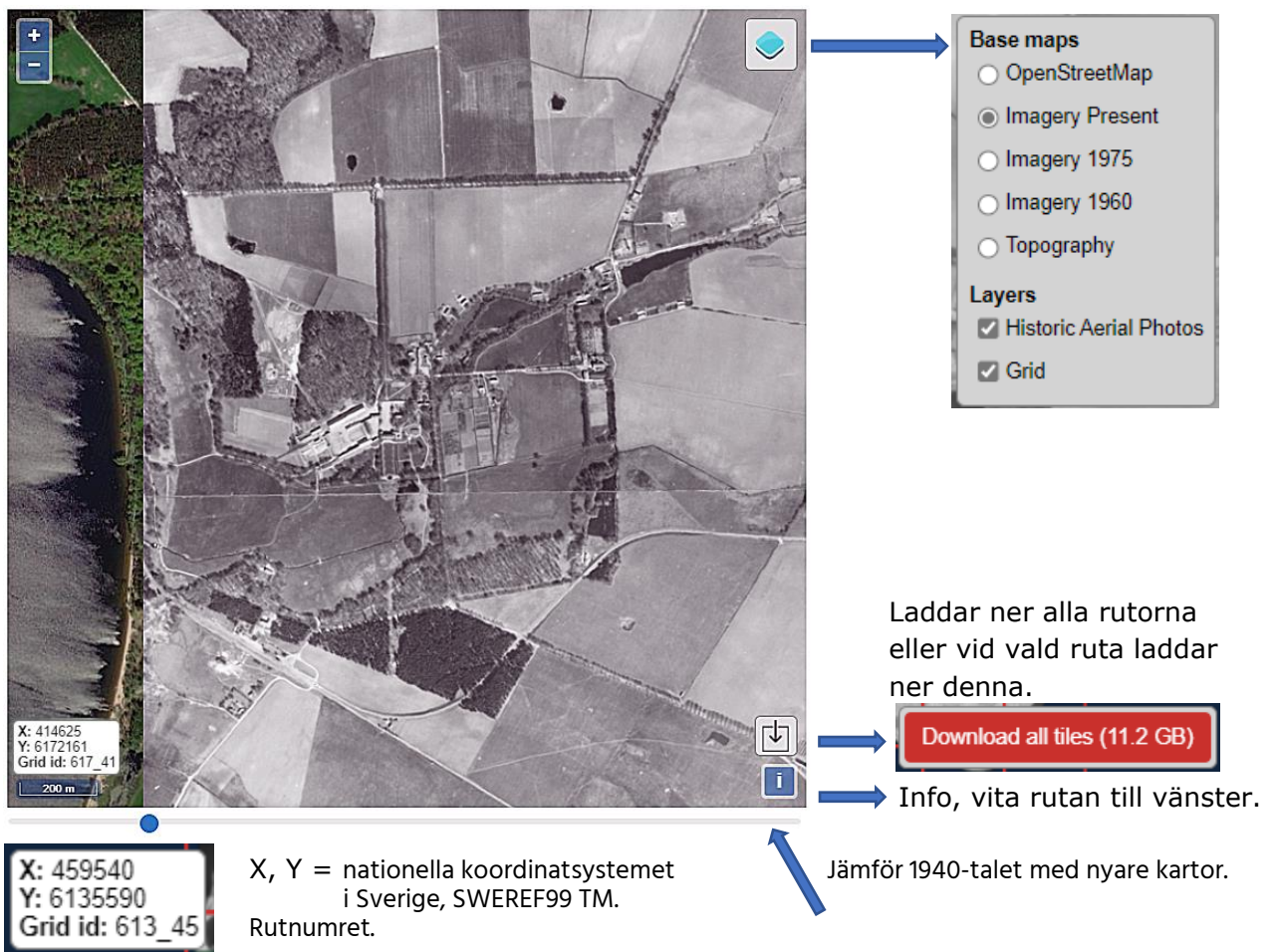
Ett abonnemang erfordras för att se bilderna. Bilderna finns även på ([Hittaflygbilder](#)).

20. 1947, 1957, 1975 Flygfoton

Det finns ett flertal flygfoton på 1900-talet för ett större område där man kan se förändringarna mellan ett antal år. De finns på Lunds universitet på den engelska sidan.

1947 finns på Lunds universitet.

Skånes kustområden flygfotograferades 1938-1940 och inlandet 1947. ([Flygfoto Skåne](#))
 Öppna flygfoto Skåne, välj ett rutavsnitt, förstora detta, så att det ser ut som nedan. Förutom hur det ser ut 1939-1947 går det att dra den blå kulan under bilden för att jämföra med dagens karta, kartan 1975 och kartan 1960. Klicka på kartans symboler.

Laddar ner alla rutorna eller vid vald ruta laddar ner denna.

Download all tiles (11.2 GB)

Info, vita rutan till vänster.

Jämför 1940-talet med nyare kartor.

X: 414625
Y: 6172161
Grid id: 617_41

X: 459540
Y: 6135590
Grid id: 613_45

X, Y = nationella koordinatsystemet i Sverige, SWEREF99 TM.
Rutnumret.

Är man bara intresserad av kartorna 1960 och/eller 1975 så finns de på ([Min karta](#)). Sök efter ort längst upp till höger.

	Dokument Titel	Databaskod	Datum	Sida
	LEINY SLÄKTUTREDNING	---	2022-09-05	12 (12)
	Dokument ID	Familjenummer	Författare	Rev / Ver
HittaHusGårdar.docx	---	Leif Nyström	1/0	

21. Annan dokumentation

Svenska Gods och Gårdar (finns i flera utgåvor bl.a. 1937, 1944, finns på [ArkivDigital](#)).

Här finns ägarna och information om renoveringar och när nya byggnader uppfördes samt om familjen och släkten bakåt i tiden mm. Det är inte säkert att alla gårdarna finns med. Fastighetsnumren finns med.

Skånes Bebyggelse (från 1858, 4 delar) ([ArkivDigital Del 3](#)).

Som för Gods och gårdar men även delar av samhällen finns med, dock inte säkert att alla hus finns med.

Fastighetsnumren finns med.